

MAGYAR L

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **szent László NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Tavaszi árvizek az ország minden vidékén

Emelkedik a Körös, a Maros, a Szamos és a mellékfolyók vize. Viz alatt állnak Kolozsvár külvárosai. Bihar és Arad megyében minden óvintézkedést megtettek az árvízveszedelem megakadályozására

Legnagyobb a veszély Temesváron és környékén

Nagyvárad. Saját tud. Mint már lapunk tegnapi számában megírtuk, a téligi esőzések mindenfelé árvízveszedelemmel fenyegetnek. A Sebes-Körös vize hegyletekből is megindult olvadás következtében szinte óráról-óra emelkedik. Csütörtökön estére 45 centiméterrel emelkedett a Körös víz állása, a víz emelkedése csak a reggeli órákban állt meg. Az illetékes szervek minden intézkedést megtettek az esetleges árvízveszedelem megelőzésére. A műszaki osztály vezetőjének nyilatkozata szerint a jelen pillanatban még nem fenyeget árvízveszély. Egyébként a szükséges intézkedések megbeszélésére külön bizottságot szerveztek a városházán.

A Pece-vize péntekre némileg apadt. A pecekörnyéki telepek felől azonban még nem múlt el a veszély, mert a kiöntött vizet semerre sem

tudják levezetni, hiszen ugy a Körös, mint a Pece vízszintje magasabb a telepnél.

A megyéből is riasztó jelentések érkeztek. Tarján, Palota, Vizesgyán, Körösszeg, Gyires és Atyás községek szinte víz alatt állanak. A veszélyeztetett falvakból többszáz családot kilakoltattak. Todorut Valér vármegye főnök bejárta a veszedelemben levő községeket és mindenütt a helyzetnek megfelelő intézkedéseket rendelt el.

A vármegyei mérnök hivatal jelentése szerint a Berettyó kiöntött. Miután a Berettyómenti községek mind alacsonyabban fekszenek a víz szintjénél, a víz levezetése lehetetlen, a környéki községeket nehéz megközelíteni. Szalárdot különösen komoly árvízveszedelem fenyegeti. Több házból kilakoltatták az embereket. Paptamás határában műszaki csapatok robbantással kísérlik megindítani a megakadt jégtorlaszt.

Elöntötték a temesvári külvárosokat és Temesvár környékét a Bega megáradt mellékvizei

Temesvár. Saját tud. Az olvadás és a napok óta tartó esőzés úgy a városban, mint a város környékén és a megyében veszedelmesen megduzzasztotta a folyókat, sőt a kisebb patakokat is. A helyvizek is mindenfelé hatalmas tengereket képeznek.

A Surány patak lépett ki medrétől legelőszőr és elöntötte a Nagyközeres és Buziás közötti utat, elsodorta az ottlévő hidakat. Magában Nagyközeres községben 120 lakóház áll víz alatt. Egyes helyeken a víz magassága meghaladja az egy métert.

Az Ó-Bega szintén veszedelmesen megáradt. A bereksói hídnál hatalmas jégtorlasz képződött és a megakadt víz elöntötte Szakálházát. Az Ó-Bega vízmagassága különben már eléri az 1932 évi legnagyobb vízállást.

A Bega Tobolovecnél ugyancsak elérte vízállása maximumát. A Temest és a Begát összekötő zsilipeket elzárták. Így a Temesbe a Begából alig jut víz. A Temes Topolovec és Temesvár közötti szakaszán így is hatalmas víztömeg gyűlt össze és elöntötte a környéki országot.

Temesváron a Bega-menti, alacsonyabb fekvésű telepeket ugyancsak elöntötte a víz. Mindenfelé műszaki csapatok dolgoznak és robbantással igyekeznek a folyót megszabadítani a jégtorlaszoktól. A Bega egyik kis mellékvize a Behala patak, szintén kiöntött. A rendőrségre éjszaka két órakor érkezett jelentés az árvízveszedelemtől, s azonnal rendőrség, katonaság, tűzoltóság és műszaki csapatok vonultak ki a veszélyeztetett telepek megmentésére. A patak kiáradt vize mégis behatolt a Kunst-telepre, a Standard-telepre és a gyár-külvárosba, az Elekrika pályára, a Távirada-utca és a Lorena-utca. Ma az éjszaka folyamán megindultak a mentési munkálatok és számos házat kiürítettek.

A Temesvár-környéki mezőségeket szinte mindenfelé víz borítja. A Giroda felé vezető utat a katonaság átvágta, hogy utat adjon a víznek, de a víz mégis elárasztotta az országot.

Pénteken délelőtt 10 órakor a Bega mentén fekvő Crisan-telepről különböző gyárakban dolgozó munkások hozzátartozói telefonon értesítettek a családok férj tagjait, hogy azonnal siessenek haza, mert árvíz fenyegeti a telepet. Mire azonban a férfiak a telepre érkeztek volna, a Behala az egész telepet elöntötte. 400 ház áll itt is víz alatt. A telepet megközelíteni lehetetlen. Csónakokkal és bárkákkal próbáltak megmenteni bu-

Emelkedik a Maros és a Fehér-Körös vize

Arad. Saját tud. A Maros alsó folyásánál csütörtök délután indult meg a zajlás. A cukorgyár közelében hatalmas jégtorlasz keletkezett és a Maros vize néhány perc alatt egy méterrel emelkedett. Már aggasztó volt a helyzet, s már előkészületeket tettek a jégtorlasz felrobbantására, amikor a nagyerejű víz maga ragadta el a torlaszt.

Zsigmondházát elöntötte az ár. A Cigánypatak vize veszedelmesen felduzzadt s elöntötte a környéki telepeket, úgyhogy három utcát ki kellett lakolni. A kivonult műszaki csapatok megfeszített munkával levezették a Marosba a felgyűlt víztömeget. Arad külvárosai különben szinte kivétel nélkül víz alatt állnak. A közlekedés teljesen megakadt. A Mosóczy-telepet, a Posta-rétet és Mikolákát szintén elöntötte a víz.

A vármegyéből érkezett jelentések szerint ugy a Fekete, mint a Fehér-Körös vize elérte vízállásának maximumát. A Fehér-Körös alig egy fél méterrel áll lejjebb a gátak tetejénél. A víz elöntötte az országot, úgyhogy többfelé beszü-

toraikból, értéktárgyaikból valamit, de nem sok sikerrel.

A menési munkálatok során Tóth István homokszedő munkás önfeláldozó hősiességgel 50 családot mentett ki bárkájával.

A vármegyéből érkezett jelentések szerint kiöntött a Nyárad patak is és Szentandrási községet teljesen elzárta a külvilágtól. Mivel a község kissé magasabban fekszik, csak 20 ház került víz alá. Szentandrásnál különben szerdán éjszaka négy órányi időtartamra megakadt a Temesvár—Arad közötti vasuti forgalom. Reggelre a forgalmat helyreállították.

Az árvizek miatt Lugos és Gátalja között minden forgalom szünetel. A pályatestet teljesen elöntötte az ár.

A Temes elöntötte a Kenéz-Kisbeeskerek közötti országutat. A hatalmas cróvel rohanó víztömeg elsodort egy falusi szekeret a rajtaülő gazdával együtt.

A Bega, a Temes és az Ó-Bega vize elérte vízállásának tetőpontját. Az eső és az újból megindult havazás növeli a veszedelmet.

Visszafelé folyik a malomárok vize. Elöntötte az áradás Kolozsvár külvárosait

Kolozsvár. Saját tud. Csütörtökről péntekre virradó éjszaka a Szamosnak a Donáth-ut és a Poilla-telep közelében levő éles kanyaránál hatalmas jégtorlasz keletkezett a Szamos vize rövid negyedóra alatt két-három méterrel emelkedett. Szerencsére a jégtorlaszt itt megtörte a víz ereje. A Szamos így is elöntötte a környéki alacsonyabban fekvő utcákat.

A város alsó részére a Malom-árok vize hozott veszedelmet. A Szamos maga is megáradt, vízállása magasabb, mint a Malom-ároké. Emiatt a Malom-árok vize visszafelé kezdett folyni s elöntötte a szomszédos telepeket és utcákat. Kajántó lakóházaik nagyrészt kiürítették. Az Iris-telep víz alatt áll. A Nádas-patak szintén kilépett medrétől. A hatóságok kénytelenek voltak a Cigánytelepet kiüríteni.

A megyéből érkezett jelentések szerint mindenfelé növekvő árvízveszedelem fenyeget. Bánffihunyadi jelentés szerint a Sebes-Körös felső folyásánál kiáradt. Hidalmási jelentések arról számolnak be, hogy az Almás-patak szintén megáradt és elöntötte Nagymást, Középlakot, Almászentmiklóst és Hidalmást.

tették a gépkocsiforgalmat. Nem közlekedik az arad—nagyvárad CFR autóbussz se. A Fehér-Körös vízállása Körös-Kisjenőn érte el a legnagyobb magasságot. A folyamunénökséghez beérkezett jelentés szerint a vízállás magassága: 6.30. Az illetékes hatóságok minden intézkedést megtettek a veszedelem tova terjedésének megakadályozására s ugy a Maros, mint a Fehér-Körös gátjait kavicsal és betonnal erősítik.

Az áradások következtében több vonalon szünetel a vasuti forgalom

Bucurestiből jelenti a Rádió: A vasut vezérigazgatósága közli, hogy az országban áradások következtében több vasutvonalon leállították a forgalmat. Erdélyben a mai napon Lugos és Orsova, Nagykároly és Sarmaság, Székelyhid és Szilágysomlyó között nem közlekednek a vonatok.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Magyarországon is súlyos helyzetet teremtettek az áradások

Budapestről jelentik: Csütörtök este az úgynevezett Ördög-árok a Pasaréten áttörte a gátat és a víz nagy területet elöntött. Elöntötte az ár a Pénzügyi Szervezetek Sportegyletének sporttelepét, a Star filmgyár telepét és több mintatelepét és kertészetet is. A Dunántúlon a folyók és patakok áradása súlyos helyzetet teremtett Székesfehérvár környékén. Számos családot ki kellett lakoltatni. A Budapest—grázi műutat 700 méteres szakaszon el-

borította az ár. A műutat le kellett zárni. Zalaegerszeg alacsonyabban fekvő részeit elöntötte a víz. Zalaegerszegtől Zalaszentivánig egyetlen, nagy tenger a vidék. Több helyen az áradások miatt a vasútforgalmat be kellett szüntetni. Gönyű és Bécs között a Dunán megindult a hajóforgalom, mely eddig a nagy jég miatt szünetelt. Többszáz megrekedt uszályt utnak indítottak Bécs felé.

Victor Moldovan dr. a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal új főtitkára

Aurel Bontoiu-t nevezték ki az értelmiségi osztály vezértitkárává

Bucurestiből jelenti a rádió: A Hivatalos Lap mai száma királyi rendeletet közöl, amely kinevezi a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal főtitkárát, dr. Victor Moldovan volt miniszter ezemélyében, aki eddig az Ujjászületési Arcvonal értelmiségi osztályának volt vezértitkára. Victor Moldovan, a nemzeti propogandaügyi miniszterre kinevezett Constantin Giurescu helyét foglalta el. Az Ujjászületési Arcvonal értelmiségi osztályának főtitkárává viszont Moldovan helyére Aurel Bontoiu volt alminiszter nevezte ki.

A volt legionáriusok küldöttsége a miniszterelnöknél

Bucurestiből jelenti a rádió: A miniszterelnökség sajtóosztálya hivatalosan közli, hogy Geor-

ge Tatarescu miniszterelnök ma fogadta a volt legionáriusok egy nagyobb küldöttségét, amely irásban is átnyújtotta a nemzeti egységhez való beállkozáshoz nyilatkozatát a előszóval is hangsúlyozta a kormányelnök előtt is, hogy az ország építő munkájában békés és tevékeny részt óhajtanak venni, hogy a külső és belső biztonság iránti törekvéseket teljes lélekkel támogassák.

Tatarescu miniszterelnök vasárnap rádióbeszédet mond

Bucurestiből jelenti a rádió: George Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök, vasárnap este 8 óra 45 perckor beszédet mond a bucaresti rádióban.

Isten a falun

Irta: Farkas István

Egy órával azelőtt még forrón sütt a nap és a házak tornácai befűtött kazán tüzes lehelletét lélegzették ki a diófák alá, ahol lógó nyelvvel bozontos házörzöbek húzódtak meg libegő háromfiak társaságában. A mézön immár senki sem dolgozott. Déli pihenőjét minden jólét lélek meghosszabbította. Rezgett-rezgett minden szilárd tárgy ebben a szörnyű augusztusi hőségben. Aki tehette, behúzódtott a hűvös szobákba és savanyú karcost iszogatótt, mert ma még lesz munka, még pedig nagy és sok, az éjjel, holdvilágnál!

Egy órával azelőtt még ez volt a helyzet. De most vészkiáltás zúgott végig a falun! A toronyban megkondult a vészharang, a házak elé emberek álltak ki és a nyugati szélhatárt lesték kétségbeesetten:

— Jön a jég! Jön a jég!

Szénfekete, nehéz, egybefolyó tenük alján hófehér cafrangok száguldoztak s az egész pokoli képet gyakran szeltek keresztül-kasul villámsugarak, melyeknek nyomán halk dörgés hullámzott el a házak fölött. A vihar messzi volt még, de a falu már tudta, hogy idelelő következik! Hej, Isten, Isten, mire való ez, miért teszed velünk ezt? — buggyant ki a parasztokból a sóhaj. Minden szem nyugat felé tekintett, a harang búgott és resegott, emberek szaladtak az utcán és lerették be az udvarokba a legelésző libákat. Disznóraj rőfögött végig a járdán. Senki sem tanította ezeket meteorológiára,

mégis érezték, hogy most pedig sürgősen haza kell szaladni, mert itt a jég!

Bálint Balázs uram, a falu leggazdagabb embere éppen ezekben az órákban nézte illő szeretettel a szőlő-hegyek egyikén a természet. Mintha a kövér fürtökből máris mézédés lé csorogna! Bálint nem jóródott a fullasztó hőséggel. Tekintete örvendezve simogatta a hatalmas fürtöket. A nagyember gyakran csejtintett a nyelvét.

— Hej, micsoda bor lesz ebből az idén! — Néha lehajolt, megemeltett egyet-egyét a fürtök közül. Hlatosak voltak, kövérek voltak a paltanásig a szőlőszemek...

Egyszerre hűvös, jeges fuvallat támadt a völgyből, ahol pedig ilyenkor a legmelegebb szokott lenni. Bálint felnézett és rögtön észrevelte a fekete felhőket... jöttek azok a sátán szárnyaiban egyenesen a hegy felé! Mintha éppen ezt a dombot akarták volna megostromolni. Bálint úr elsápadt és önkéntelenül is a présház felé nézett. Majd meg is indult feléje. Később már szaladt, aztán rohant. És abban a szempillantásban taszította be a présház nehéz ajtaját, mikor óriási dörrent az égből és leszáradt abból néhány ujjhegynyi, hatalmas esőcsepp.

Valahol a szomszédban viharzúró sültögettek szaporán. De mitsem használt: sötétedni kezdett, a két Istenszemek elűntek a magasból és sötétszürke kárpit alatt fehér ördögök száguldoztak, végigpásztázva a környéket kövér jégtörmelékekkel. Hatalmatát káromkodott Bálint úr. Oda a természet! Ez a földi nyönyörűség! Hol lesz ez a remek szőlő holnap ilyenkor! Pocsékátörve, fürtjeinek még savanyú leve a talaj-

Az erdélyi Római Katolikus Egyházmegye Igazgató Tanácsának értekezlete

Kolozsvár. Saját tud. Az erdélyi római katolikus egyházmegye igazgatótanácsa Márton Áron püspök elnöklése alatt most tartotta meg március havi értekezletét. Az értekezleten több ügyeket tárgyaltak meg.

A színházi vezérigazgatóság engedélyei csak az illetékes katonai parancsnokságok láttaozásával érvényesek

Kolozsvárról jelenti: Marcus István dr. művészeti vezérfelügyelő az alábbi nagyfontosságú rendeletet kapta a kultuszminisztérium színházi vezérigazgatóságától:

Az idevágó törvény 141—156. szakaszának értelmében, minden olyan engedély, amelyet a minisztérium színházi és operai vezérigazgatósága ad ki, csak abban az esetben érvényes, ha a megfelelő katonai parancsnokság láttaozza:

a) Munténiában, Olténiában és Dobrogeában a bucaresti katonai parancsnokság láttaozza az engedélyeket. (Localul Regina Maria — Cotroceni.)

b) Erdélyben és Bánságban a kolozsvári katonai parancsnokság láttaozza az engedélyket. (Kolozsvár, II. Károly király-ut 10.)

c) Moldovában, Basarábiában és Bukovinában a bacăui katonai parancsnokság (Cercul Militar — Str. Oltuz 12.)

Fenti rendelkezés egyaránt vonatkozik a hivatalos művészekre és műkedvelőkre. Kivételt képeznek a zenészek, táncosok, bűvészek és artisták (egyenylelőző-művészek, akrobaták, stb.) engedélyei.

Legszebb imakönyvek:

Egy Lant. Imádságos és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Félvaszonkötésben	35 "
Férfiak részére. Egészvaszonkötésben	45 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	55 "
Walseer-Varga: Örökimádás. Nagybetűs kiadás, gyengélatáruak is könnyen használhatják	468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után.	
Egészvaszonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Elek. Gyermekekimakönyv	32 "
Megrendelhetők kiadóhivatalunk útján.	

ba szikkadva... az ördögöt neki, hát a földnek nevelem én a szőlőmet? Ha szomjas a föld, hát igyék vizet, minék annak bor, jó édes, részegítő lé! Nem elég részeg még a világ?

Ekkor már javában verte a vihar a környéket. Mintha óriási dob nekifeszült felületére apró vasdarabok hullottak volna: úgy jajgatott, sírángozott Bálint úr körül a világ. Halk sóhajjal feküdtek el a kövér, sárga gabonaasztalok és csilingelve szakadtak le a szőlőtövekről a fürtök. És odafönt továbbtartott a felhők eszeveszett rohanása, amit a villám és mennydörgés lidércfénye és tompa moraja kísért egyfolytában, szünet nélkül.

És ekkor Bálint úr szeméi kidülledtek. Eszébe jutott, hogy szőlője nincs bebiztosítva, nemrég hajította ki az ügynököt! Nem tudta, mit csinál, de ösztönszerűen leakasztotta a szegen lógó nagy subát, aztán kirohant a szabadba. Egyenesen odafutott, ahol a legszebb fürtöket hívta életbe a nyár! A subával leterített három-négy tövet. Az irgalmatlan nagy szélben egyre-másra repülni akart a suba, de Bálint úr zsebköszével lyukakat hasított belé és ráült a subát a hegyes szőlőkarókra, aztán ahol lehetett, lefogta a suba széléit.

— Ha addig élek is, de kiveszem ez a négy tökét bosszúd kezéből, Isten! — dörögte Bálint úr és behúzza a fejét, mert válaszképpen villám jött és kénszaggal töltötte meg a környéket... mit törődött Bálint úr azzal, hogy a jégcszemek véresre korbácsolják a hátát, hogy lassankint megfehéredik körülötte a vidék, hogy a szimája alatt megcsikordul a fehér átok... csak állt és keményen fogta a suba széléit... és nézte, mint megy tönkre mindenfelé a szép hú-

A francia közvélemény a nyugati hatalmaktól új diplomáciai módszereket követel

**A moszkvai béke erős visszahatása Párizsban és Londonban.
Finnországban megkezdődött a békeidők építő munkája**

Attekintés a külpolitikai újabb fejleményeken

(A bukaresti rádiószolgálat közlése alapján)

A moszkvai békekötés, mely Finnországban szinte egyik óráról a másikra visszaállította a békeidők építő munkájának lendületét s egy szíves és nagyszerű nép törhetetlen élniakarását, a háború küzdelmeiből nemcsak csorbítatlanul, de ha lehet, még fokozottabb mértékben mentette át a béke új feladatainak végrehajtására. — ez a békekötés az angol és francia belpolitikai életben meglehetősen heves viharokat idézett elő. Megmutatkozott már ez az izgalmas hangulat az angol képviselőház szerda esti ülésén és a francia kamara külügyi bizottságának szerda délutáni tanácskozásán is. Csütörtökön pedig még jobban fokozódott a moszkvai békével való elégedetlenség. Az egész francia közvélemény ennek a békekötésnek a hatása alatt áll s a saját szokatlannul éles hangon foglalkozik annak jelentőségével és várható következményeivel. A francia belföldön csaknem minden oldalról heves szemrehányással illetik a nyugati hatalmak diplomáciáját, kérhözhatják a télen várakozás politikáját, a kockázattól való rettegést, a kezdeményezés hiányát és azt a kényelmes, jogi szörszálhasogatásra hajló szellemet, mely — szerintük — a szövetségesek egész vonalvezetését jellemzi.

A lapok egyhangulag az eddigi módszerek gyökeres megváltoztatását követelik és hatásos diplomáciai, valamint katonai kezdeményezést várnak. A sajtó egyrésze rámutat arra is, hogy elérkezett az idő, amikor a szövetségeseknek végül is tisztázniuk kell a szovjettel fennálló kapcsolatok kérdését. Leon Blum cikke szerint az egész finn népszemléből Hitler került ki győztesen. Frossard volt miniszter, a szocialista unió vezére, úgy véli, hogy a háború fordulóponthoz érkezett. Fölteszi a kérdést, vajon Daladier hívei tájékoz-

tatják-e a valódi közhangulatról, majd ezeket mondja: „En biztosíthatom, hogy a közvélemény felindulása sohasem volt nagyobb, mint ma!”

Előterbe kerül Laval volt francia miniszterelnök olaszbarát politikája.

A Temps szerint az antantnak mindenütt jelen kell lennie; harcolnia kell mindenütt, meg kell találnia a harcterekeket, ahol lehetőség kínálkozik óriási haderejének arra, hogy megmutassa, mit tud. Valamennyi ellenséggel hadakozni kell, vagyis: a háborút irányítani kell, nem pedig elszüvenedni. Érdekes, hogy a Temps a háború kitörése óta most elsősorban cserélte fel a „szövetséges” szót a régi és a világháborúból jólismert „antant” kifejezéssel.

De érezhető a moszkvai békekötés miatti izgatott hangulat a francia parlament folyosóin is, ahol súlyos kifakadások hangzanak el a szövetségesek diplomáciai módszerei és háborús vonalvezetése ellen. A képviselőház külügyi bizottsága elhatározta, hogy a külügyminisztérium és a miniszterelnökség sürgős különválasztását és külön külügyminiszter kinevezését fogja kérni. Az izgatott hangulat a szenátusra is áttért. Laval volt miniszterelnök, ki kormányzása idején a Romával való barátság politikáját kezdeményezte, most is a francia-olasz közvetlen tárgyalások megindítását, a Mussolinivel való szoros együttműködést és a fennálló félreértések gyökeres rendezését látja szükségesnek. Ha a miniszterelnök a külügyi bizottság óhajának engedve megválik a külügyminiszteri tisztségtől, annak betöltése körül élénk belpolitikai küzdelem indul. Jobboldali körökben leginkább Lavalban látják a jövő külügyminiszterét, míg a baloldalon Leon Plumot, a szocialista párt vezérét tartja erre legmegfelelőbbnek. Jóllehet politikai körökben hirtelen, hogy a hadsereg vezetésében is változások következhetnek be.

... és szidta a részegségre vágyó talajt... és szidta a biztosítót, hogy olyan maffia ügynököket küldött, aki első szóra kifordul a tornácra...

Aztán lassan csend lett. Szélszakadtak a felhők és megszűnt a jégverés. Bálint úr óvatosan leszedte a subát a karokról. És felsikoltott örömben! Ott állt előtte négy tő, tele fűtőkkel, melyekben tüzes élet keringett! Hát mégis sikerült! Megmentette ezt a négy tövet! Hát bor lesz ebből! akárcsak megássa! Édes-nemes szőlő! Ha már megette a fene a többit, megmutatja, hogy mégis a saját szőlője levét issza az idén...

Ettől a naptól kezdve Bálint úrral nem lehetett beszélni. Míg a falu elszáratja a termést, míg a hivatali urak gondterhes képpel számították, mennyi legyen az inségesség: Bálint úr leszűretelte a négy tövet, féltő gonddal préselt és folyton csak nevetett, eszelősen nevetett... ő az egyetlen, aki a környéken saját borát issza az idén...

— Kivettem... Istenkezéből... — rebegte, mikor magára maradt. És hetek múltán, egy szép őszi napon beállított a gazdakörbe, ahol éppen régi haragos és bíróellenjelöltje: Kármán Péter szavalt valami városi úr előtt, aki pénzt hozott a falubelieknek. — Isten áldja meg az urakat, hogy törődnek velünk. — mondta. — velünk, akiknek mindenünk főnk-rement, akik az idén idegen bort kell, hogy igyanak...

— Kell ám, akinek kell! — vágott közbe kevélyen Bálint úr. — En bizony az idén is a magam borát iszom! Igaz bár, hogy csupán korsónyi lett, de mégis a magamé! Nem szo-

ruk én senkire! Add ide azt a kancsót, István.

A béres, aki Bálint úr nyomában jött, elővette a korsót és odaadta.

— Megtisztelem az urat, — nyujtotta a korsót Bálint úr a városi ember felé. — Így kend az egészségemre! En vagyok az, aki szembezállt a viharral és kiszedtem Isten kezéből a szőlőm egyrésztét...

— Ne káromoljék kend! — pattant fel a bíró.

— Hallgasson kend és igyék! Megkínálom szívességgel.

Ebben a pillanatban történt. Valami kölyök almahéjat dobált el még a gyűlés előtt a padlón s amint Bálint úr a bíró elé lépett volna, megcsúszott rajta. Kezéből kipotyogt az agyagkorsó, leesett a padlóra... egy roppanás... és vége volt! A szép, aranszárga szőlőlé szétesorgott a sáros deszkákon... és Bálint úr nézte... az asztal szélébe kapaszkodva. És nézték a többiek is... vége volt... s most a módos gazda felordított, levetette magát a padlóra... inni akarok... a magaméból... az enyim, ne vedd el Isten... az enyimet... — kiáltotta eszelősen. És a nyelvvel lefetyelte a cseppeket, belehengergett a korsó maradványaiba... úgy kellett lefogni.

Másnap zöld gépkocsi állott meg a Bálint-fanyán. Valakit elvittek a városba. Valakit aki szembezállt Istennel és a saját borát akarta inni. Valami furesa köpenyt húztak Bálint úrra, aki rúgott és harapott kínjában.

Aztán elshant a gépkocsi és az asszonyok teret... a kapu előtt.

A hadsereg főparancsnokság átvételére Weygand nevét emlegetik, akit sokan a merész és kezdeményező hadviselés emberének tartanak.

Lloyd George volt angol miniszterelnök éles bírálata.

Lloyd George az angol alsóházban élesen bírálta Anglia magatartását Finnországgal szemben. — Későn jöttünk, — mondotta, — mint mindig, nagyon későn. Nagyon későn Csehszlovákia, nagyon későn Lengyelország és nagyon későn Finnország érdekében. És ez az út katasztrófához vezet!

A finn főváros ismét békebeli fényárban

A moszkvai békekötés által legközvetlenebbül érintett országban: Finnországban ezalatt teljes erővel megindult a háborús állapothól a békeállapotba való áthangolás minden vonalon. Helsinki-ben a városi hatóságok csütörtök este megszüntették a passzív védelmi állapotot; az utcák 106 nap óta esütörtök este először volt kivilágítva. A villamosjáratok megindultak, a gépkocsik fényzőrókat is használhatnak már s az üzletek kirakatai is békebeli fényárban usztak.

A hatóságok minden rendelkezésre álló eszközt igénybe vesznek, hogy minél gyorsabban lebonyolíthassák az átadandó területek lakosságának az elköltöztetését és tulajdonainak elszállítását. A népjóléti miniszter rendelete értelmében Helsinkiben minden teher szállító járművet lefoglaltak. Helsinkiből és Turukuból rendőrsztagok indultak Hangó és Viipuri tartományokba, hogy segítsenek a kiürítésben és biztosítsák a rendet. A menetrendszerű vonatjáratok nagy részét beszüntették és minden szerelvényt az átadandó területek kiritésének minél gyorsabb lebonyolítására vesznek igénybe. Viipuri lakosságának első csoportja már elutazott Helsinkiből, — ahova a város kiürítésekor szállították őket — hogy elhozza ingóságait. Az új otthonok megválasztását a hatóságok az egyéni választásra bízzák. Mintegy ötszáz ezer azoknak a száma, akiknek a területátengedés következtében más otthon kell találniuk. Ezek közül az átadandó helyeken már csak százezeren vannak, mert a többiek már a háború folyamata alatt elköltöztek. A szovjet 30 ezer négyzetkilométer területet kap, ami Finnország 388 ezer négyzetkilométernyi volt területéhez képest még tízedrésnyi sincsen.

Finnország az ujjáépítés akaratában. Svédország és Norvégia további segítő készsége.

Mint Helsinkiből hivatalosan közlik, Ryti miniszterelnök a finn küldöttséggel csütörtökre virradó éjszaka visszaérkezett a finn fővárosba. Tanner külügyminiszter kijelentette, hogy a szerződés okmányait, amelyek ma már a finn kormány kezében vannak, haladéktalanul a törvényhozás elé terjesztik ratifikálás végett.

Az olasz Stefani-ügynökség Helsinkiből való tudósítása közli, hogy Finnország gyászol ugyan,

Ezen a képen egy rakomány ujságpapír látható, amit egy Manchesterbe induló angol hajón foglaltak le a németek és a hamburgi kikötőben raktároztak el.

de mindenki meghajlik a kormány és Mannerheim tábornok döntése előtt. A háború kellő időben fejeződött be, — mondják, — mert a Viipurinál való harcok már végsőkig kimerítették a finn ellenállást. Már az a veszély közeledett, hogy az orosz előnyomulás miatt Helsinkit se tudták volna tartani. A háború így ezzel végződött, hogy 500 ezer főnyi finn harcos vált harcoképtelenné s ezek családjai jórésztől gondoskodni kell. Első dolog tehát a népjólléti intézkedések megszervezése az ország újjáépítése érdekében. Ebbe a munkába szervesen beletartozik, hogy az oroszoknak átadandó terület finn lakosságát átköltöztessék és részükre új otthonról gondoskodjanak.

Svédországban óriási társadalmi mozgalom indult, hogy Finnországot az újjáépítés munkájában segítsék. Norvégiában Hambrö képviselőházi elnök rádióbeszédében buzdított arra, hogy Norvégia egész odaadással vegyen részt a finn szomszédország újjáépítésében. Hoover volt amerikai elnök is ilyen értelemben való biztató üzenetet küldött Kallio finn államelnöknek.

Az északi államok védelmi szövetsége.

A finn-orosz háború befejezésével egyidejű az a tény, hogy a finn kormány a svéd, norvég és dán kormányokhoz fordult az északi államok közös védelmi szövetségének megalakításáért. A megkeresett északi államokban az első hangulat egyetértően fogadta a finn indítványt. A további hangulatfejlődés az lett, hogy háborús visszahatásra nincs szükség s így az északi védelmi szövetségnek nem kell militarista irányvává kifejlődni.

Ennek a hangulatmódosulásnak a kifejezése a svédok vezető lapjának, az *Aftonbladet*-nek az az állásfoglalása, hogy az északi államok védelmi szövetsége nem idősezi. Ellenben annál szükségesebb, hogy Finnország újjáépítése érdekében az összes északi államok összefogjanak. A norvég *Dagbladet* is hasonló értelemben ír s a védelmi szövetség katonai jellegű megszervezése érdekében a finn újjáépítés végett való összetartást sürgeti.

Ezzel összefügg a Reuter-ügynökségnek az az értesülése is, hogy Moszkvában hogyan fogják fel az északi államok védelmi szövetségére vonatkozó finn indítványt, illetve az arra következő állásfoglalásokat. Eszerint a szovjet kormány nem ellenzi a norvég-finn-svéd védelmi szövetséget. Azonban olyan együttes lépést, melyet Szovjetország ellen irányulónak lehetne felfogni, a szovjet kormány úgy tekintene, mint a finn-orosz béke 3-ik pontjával ellenkező magatartást. Ez a harmadik pont kiköti, hogy a szerződés-kötő felek nem vesznek részt egymás ellen irányuló koalíciók kötésében.

A balti államok értekezlete.

A balti államok külügyminiszterei csütörtökön Rigában értekezletre ültek össze. Az értekezletet *Munters* lett külügyminiszter nyitotta meg. Az érdemleges tárgyalások csütörtök délután kezdődtek meg.

Welles ismét Róma felé utazik.

Sumner Welles, Roosevelt személyi külkötőtje péntek este érkezik vissza Londonból Rómába. Welles csütörtökön hagyta el az angol fővárost. A szombatot és vasárnapot Rómában tölti, hétfőn Nápolyba megy, majd kedden indul vissza hazájába.

Welles határozott béketervet terjeszt Mussolini elé.

Rómából jelentik: (Rádió Bucuresti.) Diplo-

máciai körökben nem tartják kizártnak, hogy Welles, második római látogatása alkalmával határozott béketervet terjeszt Mussolini elé és arra fog törekedni, hogy biztosítsa a Vatikán, Róma és Washington együttműködését az esetleges béketerv végrehajtására. Welles célja egyelőre azoknak az erőknek az összefogása lesz, amelyekkel együttesen megmenthetik Európa békéjét. Welles állítólag magával viszi Rómába a két demokrata hatalom végleges békefeltételeinek pontos jegyzékét és a római tanácskozások egyik legfőbb célja az lesz, hogy ezeket a békefeltételeket és a német-olasz törekvéseket összeegyeztesse.

Fémgyűjtő mozgalom Németországban.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár április 20-iki születésnapja alkalmából Göring vezértábornagy fémgyűjtő mozgalomra hívta fel a német népet.

— Gazdaságunk — mondotta a többi között, — harcol minden ostromzár ellen. Ellenfeleink ma azt remélik, hogy elfogynak bizonyos, a háború szempontjából fontos fémek, amelyek — ő úgy gondolják, — nem találhatók nálunk elég mennyiségben. Mi megadjuk erre is a választ és jólőre tartalékokat teremtünk ezekből a fémekből. Nagyszabású gyűjtőmozgalomra hívlak fel benneteket, bocsássátok a nemzetvédelem rendelkezésére minden nélkü-

Német előőrsek a nyugati front egy hólepte szakaszán

Egyhangulag megszavazta a képviselőház a költségvetést

Letárgyalták a katonai szolgálatra bevonultak családtagjainak segélyezéséről szóló törvényjavaslatot

Bucurestiből jelentik: A szenátus szerdai ülésén a katonai szolgálatra bevonultak nélküli hozzátartozóinak segélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A javaslatot kisebbségi részről Szász Pál és Hans Otto Roth szövezték hozzá. A

vita befejezésével *Chelmegeanu* belügyminiszter ismertette a javaslatot és rámutatott arra, hogy szükség volt ezen a téren az állam közbelépésére, mert nem lehet mindent magánkezdeményezéstől várni. Eddig 304.000 nélküli családot részesítettek segélyben. Ezután azonban rendszeresebb lesz a segélynyújtás, a törvény intézkedéseinek megfelelően. A segélykiosztás havonként fog történni és természetbeni segélynyújtás sincs kizárva. A segélyre szorultak kijelölésénél szerepet fognak játszani a jótékonyági egyesületek is.

A képviselőház ezután folytatta a költségvetési javaslat vitáját. Ernest Ene előadó részletesen ismertette a bevételi és kiadási előirányzatokat, rámutatva az okokra, amelyek azokat szükségessé tették.

Végül Mitita *Constantinescu* válaszolt a költségvetési vita során elhangzott felszólalásokra. Hangsúlyozta, hogy a hadsereg és a honvédelem érdekében minden áldozatot meg kell hoznia a nemzetnek. A költségvetés korszakalkotó jelentőségű, mert a nemzetvédelem fejlesztésével áll kapcsolatban, aminek fontossága minden más szempontot és gondoskodást megelőz.

A pénzügyminiszter beszéde után a képviselőház egyhangulag megszavazta az 1940-41 évi költségvetést.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsésbányája. Tizenhárom nyelvre fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és áttekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 500 lei, füzve 400 lei és portó. Utánvét 20 leje csak drágább.

A norvég külügyminiszter rádióbeszédében válaszolt Daladiernak

A finnek megsegítésére irányuló átvonulást későn kérték a nyugati hatalmak. A norvég semlegességi politika védelme

Oslóból jelentik (Radio Bucuresti): Kohl norvég külügyminiszter csütörtök este rádióbeszédet mondott és megmagyarázta Norvégia álláspontját a szovjet-finn viszállyal kapcsolatban. Beszédében a többi között a következőket mondta:

— A nyugati hatalmak nagyhangon bejelentett segélyakcióival szemben tényleges segítséget Finnország csak a két semleges északi államtól kapott. Vissza kell utasítanom Daladiernak azt a megállapítását, hogy Norvégia megtagadta az átvonulást a nyugati hatalmak állítólag készenálló segélycsapatától s ezáltal lehetetlenné tette Finnország megsegítését. Egy ilyen segélyakciónál különben is csak 14 nap-

mint a múlt évben. Semmi joguk a panaszra a hadviselőeknek!

Kohl végül még egyszer hangoztatta, hogy Norvégia részére az egyedül lehetséges politika: a semlegesség.

Az északi hármasszövetség. Enyhébbek voltak a svéd közvetítésű orosz javaslatok

Stockholmi jelentés szerint a svéd kormány elhatározta, hogy megvédi Svédország semlegességét bárki ellen, úgy hogy katonai előkészületekkel lehetővé teszi a szembeszál-

Korompai József: Az örök élet érettségijén Ara fűzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmének valószínű zsoltára és himnusza ez a könyv.

lást minden eshetőséggel. Svédország tárgyalásokat akar folytatni Finnországgal és Norvégiával politikai és védelmi hármasszövetség ügyében, melynek célja szembeszállni minden veszedelemmel, mely a mostani status-quot fenyegeti. Politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel tárgyalják a svéd miniszterelnöknek a parlamentben tett nyilatkozatát, mely szerint a finnek által most elfogadott feltételek sokkal súlyosabbak, mint azok, amelyeket a szovjet Svédország közbenjárásával Helsinki-be eljuttatott. Így a Salla körüli területek és Hangó nem szerepeltek a szovjet követelések között és éppen ezek az engedmények veszélyeztetik Svédország hadászati helyzetét.

A Finnországban harcolt norvég és svéd önkéntesek Törökországban akarnak tovább harcolni

Koppenhágai jelentés szerint a Finnországban harcoló svéd és norvég önkéntesek vezetője, Martin Eckström ezredes 9 ezer svéd és 6 ezer norvég önkéntesből külön légiót szervezett és kijelentette, hogy ezzel Törökországba utazik, mert, szerinte, a legionistákra a világpolitikai fejlemények várható alakulása következtében most ott vár komoly feladat.

Ankarából jelentik: Tanrıöver bucuressli török nagykövet szerdán Ankarába érkezett és Saracoglu török külügyminiszterrel csütörtökön hosszabb megbeszélést folytatott. A nagykövet két-három napig marad Ankarában. Hír szerint a moszkvai török nagykövet a közeljöv-

vőben szintén Ankarába érkezik, de látogatása magánjellegű lesz.

A lengyelek fehér könyve

Párizsból jelentik (Radio Bucuresti): A Franciaországban működő lengyel kormány Fehér Könyv alakjában 184 írtából álló diplomáciai okmánygyűjteményt adott ki. Ebben bizonyító adatokat kíván felsorolni arra nézve, hogy mik voltak az okok, amelyek Lengyelországot fegyverfogásra és a harc folytatására indították. A lengyel Fehér Könyv az 1933 és 1939 közötti időszakot öleli fel és nemcsak a Németországgal való kapcsolatot taglalja, hanem a szovjettel való viszonyt is.

Dr. Herman Harris Aall,

híres norvég jogtudós előadást tartott Berlinben a nemzetközi állam és népjogról s a tengerek szabadságáról. Az előadásnak nagy sikere volt.

pal ezelőtt került szó hivatalosan. A nyugati hatalmak követeléseinek néhány előzetes kérdés-kérdése után, hogy számíthatnak-e átvonulási engedélyre, hivatalos kérdést ebben az ügyben csak március 12-én késő éjszaka intéztek Norvégiához, amikor a békeszerződés már alá volt írva. Ilymódon fölöslegessé vált Norvégia válasza. Ettől eltekintve, kétségesnek látszik, hogy egy ilyen, a tizenkettedik órában felajánlott segítség egyáltalában még hatásos lehetett volna-e. Kizárólag katonai szempontból természetesen előnyös lett volna a nyugati hatalmak számára, ha a finn háborút fenntartták volna. A nyugati hatalmak sajtója, de különösen a francia lapok teljesen helytelenül ítélik meg Norvégia semlegességi politikáját.

A német-norvég külkereskedelmi viszony fenntartása nem ütközik a hadijogba

Kohl ezután ismét megemlítette Norvégia magatartását az Altmark ügyével kapcsolatban, megállapítva, hogy ezt a magatartást az egész világ korrektnek ítélte meg.

— Eppen ilyen értelemben — folytatta — a nyugati hatalmak sajtójának az a szemrehányása is, hogy a norvég vizeket Németország buvárhajó- és más hadihajó-egységek számára támaszpontul használja fel. Egyetlen eset, mely a nyugati hatalmakat ilyen állításra készíthette, három nappal ezelőtt történt, de már akkor is rámutattam arra, hogy ennek a megállapításnak az alapjai kétségesek. Hasonló helytelen föltevésből erednek azok a szemrehányások is, hogy Norvégia reexportot tart fenn Németországgal, ami ellentétben áll a hadijoggal. A Németországból Norvégiába irányuló kivitelnek olyannak kellett maradnia, mint a békében volt. Ugyanez áll a Németország felé irányuló kivitelre is, ami egyébként még kevesebb is,

Kolozsvár. Saját tud. Mint lapunk más helyén megírtuk, a szenátus most tárgyalta a katonai szolgálatra bevonultak családtagjainak segélyezésére szolgáló törvényjavaslatot.

A javaslat tárgyalásakor dr. Szász Pál szenátor is felszólalt s felszólalásában hangsúlyozta, hogy a magyar parlamenti csoport teljes mértékben helyesli és szükségesnek tartja a bevonultak családtagjainak segélyezését, mert soraikban ott vannak a kisebbségi származású román állampolgárok is. Mint ismeretes, falkában a segélyeket a papok és a tanítók osz-

ják ki, azért Szász Pál dr. kérte a törvényjavaslat olyirányú módosítását, hogy a magyaroktól községekben a magyar papot és tanítót is bevonják a segélyező bizottságba.

Szász Pál dr. javaslatát a szenátus egyhangú lelkesedéssel fogadta. Hasonló értelemben szólalt fel a német népcsoport részéről Hans Otto Roth szenátor is.

Hétfőn kezdődik Nagyváradon a légvédelmi alakulatok IV-ik csoportjának tanfolyama

Nagyvárad. Saját tud. A város légvédelmi hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy a légvédelmi alakulatok IV-ik csoportjának, a fegyelmenfenntartó és az óvóhely-segélycsapatoknak a hatnapos tanfolyama március 18-án kezdődik. Az előadás minden nap délután 4 órától 8 óráig tart. A légvédelmi hivatal ezért fölhívja mind azokat az intézményeket, cégeket, vállalatokat, szálloda és bérháztulajdonosokat, hogy a tanfolyamra küldjék el a fenti csoportba tartozó alkalmazottaikat. Az első előadás március 18-án délután 4 órakor lesz a Katolikus Kör nagytermében. Mindenki hozzon magával jegyfűzetet és gázálarcot. Meg nem jelenés esetén úgy az alkalmazottat, mint a munkaadót szigorúan megbüntetik.

Kállay Miklós: Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara fűzve 274 Lei, kötve 366 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradású fantáziájával hlánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perog le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

Nagy erőfeszítéseket kell kifejtenie a nemzetnek a termelés fokozása érdekében

Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter rádióbeszéde

Bucurestiből jelentik: Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter rádióbeszédét mondott a tavaszi vetésekről, arról a nagy erőfeszítésről, amelyet a nemzetnek a termelés fokozása érdekében ki kell fejtenie, valamint a földművelésügyi minisztérium munkatervéről.

Tízmillió hektár föld vár bevetésre

— Az elmúlt ősz — mondotta a miniszter — a kedvezőtlen időjárás és egyéb okok miatt nem volt alkamas a mezőgazdasági munkák elvégzésére. Azért most tavasszal több mint tízmillió hektárnyi földterületet kell felszántani és bevetni. Sajnos, az időjárás most sem kedvező, mert a tél nagyon elhúzódott s így ezt a munkát két hónap alatt, áprilisban és májusban kell elvégezni. Hogy ez a rendkívüli erőfeszítés ily rövid idő alatt teljesíthető legyen, minden földművesnek úgy kell tekintenie magát, hogy mozgósítva van a saját megélhetésének és az ország érdekeinek a biztosítására minden erejüket latba kell vetniök és éjjelnappal, hétköznap és ünnepnapokon egyaránt dolgozniuk kell, hogy elvégezhessék a föltek megkívánt munkát. Az egyház meg fogja engedni ezt, mert mindnyájunk élete forog kockán. A kormány, a hatóságok, a közalkalmazottak, a szántóvetők, a katonai előkészítők, az országőrök, férfiak, nők, gyermekek — mind készen kell hogy álljanak annak a kötelességnek a teljesítésére, amit nemcsak a hazafiaság, hanem saját létfenntartási ösztönünk is megkövetel tőlünk.

A kormány ötéves munkaterve

— A földművelésügyi minisztérium, amelyre különös felelősség hárul ebben a rendkívüli helyzetben, nem engedheti, hogy a dolgok kialakulása a véletlen szeszélyének essék áldozatul, azért nagyszabású tervezetet dolgozott ki, amely a szükséges megvalósításokat öt évre osztja be. A tervezet a mezőgazdasági termelés racionalizálásával, a falusi lakosság táplálásának feljavításával, a gyümölcsstermelés s a szőlőművelés fejlesztésével, az állattenyésztés ügyével, technikai munkálatokkal, a mezőgazdasági munka szervezetével, a földművesek szakmai megszervezésével, az erdőgazdálkodással és a termelés értékesítésének kérdésével foglalkozik. A tervezetet a földművelő társadalom hívatott képviselői is jóváhagyták.

Azonnali megvalósítások

— De a földművelésügyi minisztérium emellett az általános tervezet mellett elkészítette az azonnali megvalósítások munkatervét is, amelynek végrehajtása mindjárt kezdetét is veszi. Mindenekelőtt együttműködés létesült a földművelésügyi, a nemzetvédelmi és a belügy-minisztériumok között s közös megegyezéssel megállapították a mezőgazdasági mozgósítás módozatait, amelyek figyelemmel vannak a nemzetvédelem érdekeire éppúgy, mint a földművelés mulaszhatatlan szükségleteire is. Minden községben mezőgazdasági ügynököket jelöltünk ki, akik megfelelő jogkörrel vannak felruházva arra, hogy a községi mezőgazdasági bizottsággal együtt ellenőrizzék a munkálatokat. Ha a gazdák saját eszközei nem mutatkoznak elegendőnek a munka elvégzésére, fizetés ellenében idegen emberi munkaerőket és állatokat vesznek majd igénybe a hatóságok közbejöttével.

Szabadságolások — heti két husztalan nap

— A szakmunkásokat szabadságot fog-

ják a katonaságtól és egymást követő csoportokban a többi munkásokat is s emellett új rekvirálási törvény fogja méltányosabban elosztani mindenkire az áldozathozásokat.

— A mezőgazdasági munka végzésére szükséges állatokat nem fogják többé a mézsárszékerekre vinni és az állatállomány kímélésére szerdára és péntekre husztalan napot rendelünk el.

A vetőmagvak beszerzése

— A földművelésügyi minisztérium gondoskodott vetőmagvak beszerzéséről is. A mezőgazdasági kamarák útján 560 vagon tavaszi búzát, zabot, árpat, burgonyát, napraforgót, len, kender és gyapot magot vásárolt. Ezeknek

IONESCU-SISESTI.
földművelésügyi miniszter.

a vetőmagvaknak 20 százalékos árkedvezményrel való szétosztása meg fogja könnyíteni az őszi vetések hiányának pótlását.

— Az állattenyésztés fellendítése érdekében növelni kell a takarmánynövényekkel bevetendő területeket s e célra a minisztérium 28 vagon vetőmagot vásárolt és bocsátott a rendelkezésre. Ezenkívül vásárolt a minisztérium kitűnő minőségű tengerit, borsót, babot és egyebeket a tavaszi vetések céljaira.

— A vetőmagvakkal való ellátás céljaira a Nemzeti Bank 300 millió leit bocsátott a megyei mezőgazdasági szervezetek rendelkezésére.

A földművelésügyi miniszter ezután a mezőgazdasági termények jobb értékesítésének kérdéséről beszélt és kiemelte, hogy a minisztérium szigorúan ellenőrzi a gazdák és a kereskedők, illetve iparosok között létrejövő szerződéseket, ügyelve arra, hogy a termelési költségek és az eladási ár között meg legyen a kelendő arány. Majd a nemzetközi kereskedelmi szerződésekről szót, amelyek új piacokat biztosítanak különösen a bor és a gyümölcs számára. Azután ismertette azokat a technikai jellegű munkálatokat, amelyeket a kormány a talajjavítás érdekében végeztetni fog s végül azokról a földművelésügyi törvényekről tett említést, amelyek hívatva lesznek arra, hogy a gazdaszervezeteket az új állami berendezésekkel összehangzásba hozzák.

Az agglegényadó

Románia új költségvetésében jelentős tétel foglal el egy, nálunk eddig még ismeretlen adó: az agglegényadó. Sokakat érint ez nemcsak az agglegények, hanem a fiatalok életéből is. Az agglegények, csak a legérdekeltőbb fél, maga az agglegény nem eszött még hozzá az őt legközvetlenebbül érintő kérdéshez. E sorok írója úgy érzi, hívatott erre, mert a sors mostohasága vagy még inkább kegyetlensége folytán az agglegényeknek nevezett, nőtlen férfiak rendjébe tartozik.

Általában irigylésreméltónak tartják a „vidám agglegény életet élő” férfiakat. Azt szokták rájuk mondani, hogy boldogok ők, mert szabaddok, nincsenek lekötvé, nincs anyóssal, feleséggel, gyerekekkel semmi bajuk, azt tehetnek, amit akarnak, mennyivel könnyebben élnek, mint a gyakran papucs alá került férfiek. Mindez azonban helytelen társadalmi felfogáson alapszik. Az agglegénység épp olyan társadalmi betegség, mint a vénlányosság s a tapasztalat bizonyítja, hogy épp azokból a leányokból válnak — sőt sokszor lesznek is, — a legjobb anyák, akik nem az első ifjuság éveiben mennek férjhez és azokból a férfiakból is kitűnő férfiek válnak, akik hosszú időn át „élvezték” az agglegénység ugynevezett örömeit.

Amint a leányok pártában maradásának legfőbbnyire anyagi okai vannak, a leggyakrabban ugyanez okok miatt maradnak nőtlenek a férfiak is. A házassághoz azonban nemcsak anyagi feltételek szükségesek. Fontos szerepet játszik mindkét fél lelkistrukturája, műveltsége és a természet-adta fizikai képessége is. Az utóbbi igen lényeges feltétel a házasság fajtentartó rendeltetésében. Azonban a szellemi tényezők, a lelkialkati és művelődésbeli igények mégis különös befolyással lépnek föl a házassági lehetőség között. Eszelünk ki, hogy rendszeres körülmények között az egyszerű művelődési fokuak között a házasságkötések az élet velejáró jelenségei s nagyon kivételes jelenség az agglegényi állapot. Hogy az utóbbi évtizedekben egyes falvakban a földműves-osztály körében is mind erősebb tünet az agglegénység, az bizonyára rendkívüli körülményeknek a következménye. Viszont szabályszerű tünet az, hogy az agglegénység társadalmi állapota feltűnően csak az ugynevezett kulturáltabb osztályoknak a sajátága. Azok között mutatkozik, akik a szellemi élet igényesebb fokán állanak, s nehezebben tudják megtalálni a létminimum keretében való mozgást, mint a tisztán fizikai munkából élők.

Végereedményben tehát az agglegényadó inkább azt a társadalmi osztályt érinti, melynek magasabb a műveltségi foka, s így a szellemi életben bizonyos irányító és elhatározó szerepe lehetne. Azonban éppen a szellemi foglalkozással járó megfontolások miatt ugyanebben a társadalmi osztályban többen vannak olyanok, akik nehezen vállalkoznak a családalapításra. Hiszen az élet anyagi feltételeit egymagukra nézve is szükségesnek látják, s így annál kevésbé mernek arra gondolni, hogy asszonyt és gyermeket is eltarthassanak.

Olaszországban és Németországban igyekeznek megoldani ezt a súlyos problémát azzal, hogy a férfi munkaerőknek minden téren fokozottabb lehetőségeket nyújtanak — fizetésjavításokkal, családi segélyekkel, kölcsönökkel — arra, hogy megnövelhessék s ezzel egyidejűleg fokozottan csökkentik minden vonalon a dolgozó nők számát, hogy egyedül csak családjaiknak élhessenek. Olaszországban és Németországban lényegesen csökkent is már egy nőtlen férfiak, mint a pártában maradt nők száma.

Most Romániában is be akarják vezetni az agglegényadót. Ennek az első feltétele kétségtelenül az volna, hogy biztosítsák a férfiak számára a családalapítás lehetőségét. Ha ez meg van, rövidesen feleslegessé fog válni az agglegényadó. A többi ugyanis már csak nevelés kérdése. Az a fiú, aki boldog és békés családi környezetben nő fel, minél előbb arra fog törekedni, hogy maga is megházasodjék. A férfi kereseti lehetősége és a családi nevelés tehát a döntő tényezők az agglegénység kérdésében, de bármint jó legyen is az a családi kör, amiben férfivá eerdül a fiú, — ha nem jut maga is rendszeres megélhetési viszonyok közé, agglegény marad, mert el van zárva a családalapítás lehetőségeitől.

Rendszeres megélhetést biztosító viszonyok feleslegessé teszik az agglegényadót. Teremtsek meg ezeket a viszonyokat, — s akkor nálunk nem lesz szükség erre az új adóemre. H. Ö.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei
I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó.
Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldala. Egész évre 900. félévre 450. negyedévre 225. egy hóra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 12 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Szelesebb és hűvösebb idő, több helyen eső, a hegyeken havazás, a magasabb hegyeken megszűnik az olvadás.

Zürichi zárlat. Párizs 9.57, London 16.89, Newyork 4.46, Brüsszel 75.57 fél, Miló 22.52, Amsterdam 236.95, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10, Bucuresti 340.

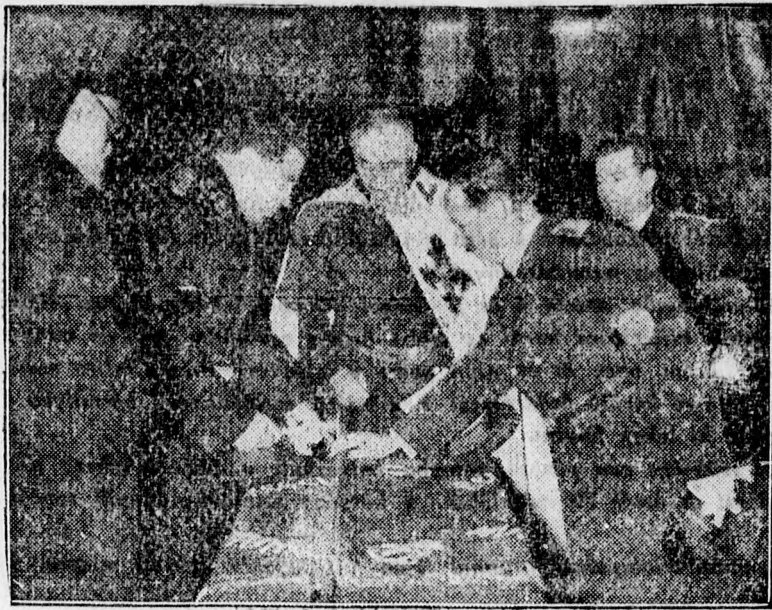
ÖTVENSZAZALÉKOS VASUTI KEDVEZMÉNYT KAPNAK A FELEKEZETI ISKOLÁK NÖVENDEKEI A HUSVÉTI SZÜNIDŐRE. Bucarestből jelentik a rádió: A vasut vezérigazgatósága 50 százalékos vasuti kedvezményt biztosított március 16 és 31-ike között a római katolikus, református, evangélikus, unitárius felekezeti iskolák növendékeinek, valamint a fenti felekezetekhez tartozó kolozsvári egyetemi hallgatóknak a husvét szünidőre való utazásuk alkalmával. A kedvezményes utazás az iskolák által kibocsátott e célra kiállított igazolvánnyal történik.

SULYOSAN MEGBETEGEDETT SPANYOLORSZÁG PRIMÁSA. Toledoból jelentik: Goma bíboros, Spanyolország primása súlyosan megbetegedett. Csütörtökön fölvetta a haldoklók szentegését.

Nem változik a cukor ára. Bucarestből jelentik a rádió: A nemzetgazdasági miniszterium közleményt adott ki, amelynek értelmében az idej termelésű cukorrépa árat vagononként 10466 leiben állapította meg. A kockacukor 34 lei kilogrammonként, míg a kristálycukor ára 32 lei. Az országban még ezidőszent 8000 ezer vagon tavalyi termelésű cukor van, amely az idej terméssel nemcsak a szükségletet fogja kielégíteni, de még tartalékot is biztosít.

VASÁRNAP NINGS SOROZÁS. A nagyváradi sorozóbizottság közli az érdekeltekkel a következőket: „Felhívjuk mindazokat az állításköteles ifjakat, akiknek a falragaszokon és a lapokban megjelent közlemények szerint vasárnap, március 17-én kellene a bizottság előtt megjelenniük, hogy szombaton jelentkezzenek, mert vasárnap nem tarthatnak sorozást. Ez a rendelkezés vonatkozik az M. N. O. P. R. S kezdőbetűs állításköteles ifjakra.”

Megmérgezték egy jómódu biharmegyei gazdát. Nagyvárad. Saját tud. A brátkai csendőrség súlyos gyanúok alapján őrizte vette Kohut Mária nevű, 18 éves cseléd lányt, aki a jelek szerint, ismeretlen méreggel meggyilkolta Butiri Tódor 62 éves, Beznye községbe való, tehetősa gazdabert, Butiri Tódor nemrégiben hirtelen meghalt. A falubeliek az egészséges, erőteljes ember hirtelen halálát rejtélyesnek találták és megindult faluszeret a találgatás, hogy mi okozhatta a váratlan halálát. Így aztán csakhamar szélteben-hószabán elutogni kezdtek Beznyné, hogy a gazdag Butiri Tódort meggyilkolták. A csendőroknak is tudomására jutott a pletyka, amelynek alapján megindították a vizsgálatot. Először is kérték a váradi ügyészség engedélyét, hogy Butiri Tódor holttestét felboncoltathassák. A boncolást a brátkai orvos végezte, aki megdöbbentő felfedezést tett. A hulla beleiben ugyanis nagymennyiségű mérget talált. A boncoló orvos észleleteit azonnal közölte az ügyészség megbízottjával, majd pedig a bélrészeket beküldte Váradra, hogy innen továbbítsák azokat Bucarestbe, annak a megállapítása céljából, hogy a mérgezés jellegét a belekben minden kétséget kizáró módon megállapíthassák és megállapítsák azt is, hogy milyen méreggel ölték meg a szerencsétlen gazdát. A nyomozás során egyébként nyomós gyanúok merültek fel az öreg gazda gondozója és mindenese, a tizennyolc éves Kohut Mária ellen. A leánynak érdekében állhatott Butiri Tódor halála, mert tekintélyes örökség várt rá. Kohut Mária tagadta a vádat a csendőri kihallgatáson, mégis a látszat és több nyomós ok alapján őrizetbe vették, de a vizsgálatot más irányban is kiterjesztették, mert gyanúsították, hogy a mérgezésről többen is tudtak és nem egy személy követte el a gyilkosságot.

Az új alkotmány második évfordulóját, mint ismeretes, nagy fényvel ülték meg országszerte. Ezen a képen Tatarescu miniszterelnök látható a N. U. F. zászlószentelési ünnepén. Tatarescu minisztertől balra Nicodin patriarcha, a háttérben pedig Georgescu tábornok látható

MEGHALT ÖZVEGY JÁKFAI GÖMBÖS LAJOSNÉ. Budapestről jelentik: Özv. Jákfai Gömbös Lajosné, a volt miniszterelnök édesanyja, 70 éves korában Budapesten meghalt. Temetése szombaton lesz.

* A nagyváradi Katolikus Legényegylet vasárnapi Szent József ünnepsége. A nagyváradi Római Katolikus Legényegylet, mint már röviden megírtuk, vasárnap, március 17-én egész napos Szent József ünnepséget rendez. Az egyesület tagjai délelőtt a tizórai szentmisén közös szentáldozáshoz járulnak az újvárosi plébánia templomban. Szentmise után az egyesület Teleki utca 13. szám alatti székházában közös reggeli lesz, majd a díszteremben megtartják az ünnepi közgyűlést s az új tagok felavatását. Délután 5 órai kezdettel ugyancsak a díszteremben az egyesület műkedvelői Losonczy Gábor kitarló rendezése mellett a Richelieu című történelmi színművet mutatják be díszelőadásban. Ugy a délelőtti ünnepség, mint a délutáni díszelőadás iránt várakozó nagy érdeklődés nyilvánul meg.

ISMÉT BÁRÓ LÁNG BOLDIZSÁR LETT AZ INTERPARLAMENTÁRIS UNIO MAGYAR CSOPORTJÁNAK ELNÖKE. Budapestről jelentik: Az Interparlamentáris Unió magyar csoportja szerdán tartotta meg tisztújító közgyűlését. A közgyűlésen ismét br. Láng Boldizsárt választották elnöké.

Arvizveszély Székelyhídon. Saját tud. A szerdai nappali és éjjeli nagy olvadás és eső annyira megduzzasztotta a közösen keresztülvonuló patak vizét, hogy az egyik utca torkolatánál a hatóság kénytelen volt szilippel elzárni a vízfolyást, mert különben az óriási víztömeg teljesen elöntötte volna az alsó-városrészt. A fűtőcára terelt víz a közlekedést több helyen megakadályozta. Egyes kereskedők nem tudták kinyitni üzleteiket, mert az utcai járdán is hőmpolygott a víz. A községháza és jársábiróság közt szűksérhidat kellett építeni. Az áradás még napokig is eltarthat, mivel a hegyeken levő hótömegnek még csak egy része olvadt el. Remélhető azonban, hogy alsó-városrészt a szilippel sikerült megmenteni a nagyobb árvízveszedelemtől.

Halálos erdei baleset facsuszítás közben. Csikszereeda. Saját tud. Imre László szépvízi székely gazdálkodó többedmagával a delnai „Szalmonka” nevű erdőszelvényben a hegytetőről az aljba csuszított le fát. Az aljban dolgozott Csató Ferenc csikdelnei 25 éves legény is. Ugy látszik nem hálotta Imre László és társai figyelmeztető kiáltásait, mert az egyik lecsuszó hatalmas fenyőrönk elütötte Csatót még a helyszínen meghalt. Imre és társai ellen gondatlanságból okozott emberléle miatt indult eljárás.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradi gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Eulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Guza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piate Bisericeji No. 1. Velence, Templomtérr. (Hegedűs.)

SULYOSAN MEGBETEGEDETT LAGERLÖFF ZELMA. Stockholmból jelentik: Lagerlöff Zelma, a Nobel-díjas svéd író megbetegedett. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

Széna- és takarmányhiány Csik megyében. Csikszereeda. Saját tud. Csik megye összes közegében alig van elégséges széna- és takarmány, amellyel be lehetne érni az ujjat. A takarmányhiányt fokozza a spekuláció is. Vannak olyan birtokosok, akiknek sikerült megmenteniük jelentős készleteiket, amelyeket aztán most már semmi áron sem akarnak áruba bocsátani abból az indokból, hogy néhány héten belül három-négyeseres árat érnek el a nagy kereslet folytán. Naponként látni székelyeket, amint üres ezénassze-kerükkel igyekeznek haza azokból a községekből, ahová vásárolni mentek, de ahol már szénát nem kaptak. A heti állatvásárok is e miatt megélnék. Nagy felhajtás volt szarvasmarhákban, azonban az árak még tartottak voltak, bár leg-több gazda állatjait a takarmányhiány miatt akarta eladni. A szalma ára is igen magas. A szalmát is takarmányként használják fel apróra vágva és szénával, sarjuval vegyítve. A széna méz-zeája meghaladja a 300 leit.

TIZ MAGYAR LEÁNY MUNKÁT KÉR. Kelengyehimzést, kézzel kötött holmit, horgolást, stb. vállalnak. Cégek, magánosok szives segítségét kérik. Felvilágosítást ad Héjas Mária, Orastie, jud. Hunedoara.

Féjen rugta a ló a szolgálégényt. Csikszereeda. Saját tud. Sugár Tamás szolgálégény, a helybeli Dóczy-cég részére árut szállított be a vasutrol. A legény a terhelt szekér mellől biztatlant a lovakat, melyeknek egyike hirtelen felrugott és féjen taláta a szolgát. A legény elvezette az eszméletet. Kórházba szállították. Állapota valóságos.

TÁRSAS GÉPKOCSISZERENCSETLEN-SÉG HUSZONNYOLC HALOTTAL. Texasból jelentik: Mocalen közlelésben a vonat elütött egy zsúfolt társasgépkocsit. A gépkocsi 28 utasa meghalt, 17 megsebesült.

* A Kereskedelmi Utazók céhe folyó hó 17-én. vasárnap este 9 órai kezdettel a Fészek Clubban tea-estélyt rendez az állástalan utazók segélyezésére. Kitűnő zene, rómi és kártyajáték áll a megjelentek rendelkezésére. Vendégeket szivesen lát a rendezőség.

Hibaigazítás. A nagyváradi és biharmegyei gépkocsi, bérgepkocsi és teherautó fuvarral foglalkozó tulajdonosok csoportjának gyűlést a Munkakamara Mosoiu-utcai helyiségében nem március 26-án, hanem március 16-án, szombaton tartják meg.

Temetés. Kovács Gáspár 79 éves nyug. pénzügyi főfelügyelő meghalt. Temetése 16-án, szombaton délután 4 órakor lesz a Haller kápolná-ból. (Erdélyi „Concordia“.)

P. Wimmer Anzelm:

Magnificat

A híres szónok előadásai a Szűzanya hálá-adó énekéről. Kitűnő prédikációanyag.

Ára 137 lei és portó.

Jegyezzünk bónókat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcson, amely 4 és fé százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerező román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülös-hető pénzét.

Nagyváradon nincs olyan kereskedő, akire vonatkozna az árubejelentési kötelezettség

Eredményel járt a Kereskedői Tanács közbenjárása

Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedői Tanács vasárnapi közgyűléséről szóló beszámolóban megírtuk, hogy Bogdan Constantin elnök vezetése alatt bizottságot küldtek Bucarestbe, hogy a március 4-én életbelépett új kereskedelmi árellenőrzési törvény ügyében előadják észrevételeiket a nemzetgazdasági miniszternek s a törvény módosítását, illetve enyhítését kérik.

A küldöttség most tért vissza Bucurestiből s Bogdan elnök nyilatkozott újuk eredményéről. Az elnök elmondotta, hogy Ritz Niculescu országos elnök és a Kereskedői Tanács fővárosi vezetőivel folytatott megbeszélés után küldöttségileg keresték fel C. Anghelescu nemzetgazdasági minisztert, aki részletesen átnyújtotta az átnyújtott memorandumot.

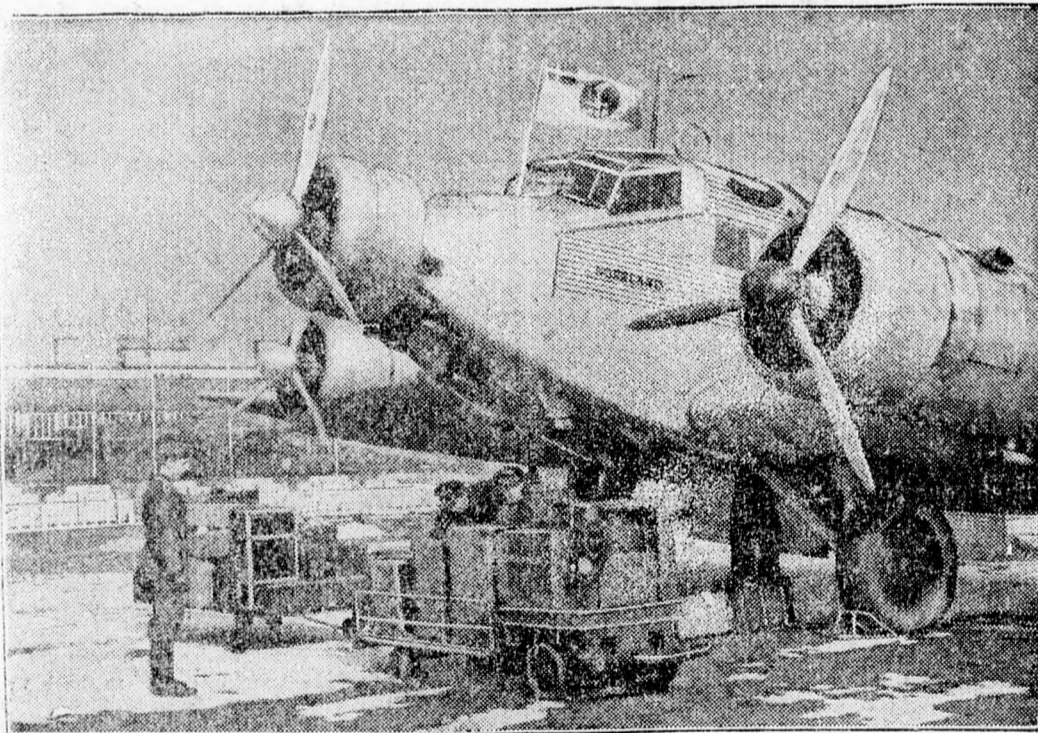
A nemzetgazdasági miniszter többek között ígéretet tett arra, hogy a törvény által előírt árubejelentési kötelezettség csak a nagykereskedőkre fog vonatkozni. Mivel Nagyváradon kimondott nagykereskedő nincs, a törvénynek ez a rendelkezése egy nagyváradai kereskedőre

sem fog vonatkozni.

A kereskedők raktárkészletére és beszerzésére vonatkozólag a miniszter megígérte, hogy a végrehajtási utasításban teljes egészében orvosolni fogják a kereskedők érdekeit esetleg sértő intézkedéseket. A törvénynek idevonatkozó szakasza ugyanis előírja, hogy a kereskedő köteles megfelelő mennyiségű áruval ellátni a raktárát, de előírja azt is, hogy ha a raktára túl van halmozva, ezt is be kell jelenteni.

A törvény büntető pontjainak alkalmazását szintén enyhítik, csak azt fogják adminisztratív uton megbüntetni, akit már jogerősen elítéltek. De minden egyes ügyet a miniszter személyesen fog bevizsgálni.

Végül a miniszter kijelentette, hogy reméli, hogy a büntetések alkalmazására egyáltalán nem fog sor kerülni, mert a törvény biztosítani óhajtja a tisztességes kereskedőnek a tisztességes hasznot, egyben azonban lehetetlenné akarja tenni a tulkapásokat, az áruhalmozásokat, az indokolatlan áremeléseket és az áruk elrejtését.

A német Légi Hanza a háború kitörésekor a légi kikötőt Ranyisdorfba helyezte ideiglenesen. Most ismét visszatelepítették a Berlin mellett levő Tempelhofba, honnan elsőknek egy svéd utasszállító gép indult el. Ez a kép a svéd gép indulása előtt készült, a csomagok betámaszkodásakor

Száz meghűlés grippa
DIANA
bedorzosítás

Mesterséges eső villamos energiával

Berlin, március 16.

Az emberiség mindjobban eltávolodik a természettől és mindinkább közeledik a kulturálapothoz. Ez általános megfigyelés és tapasztalat eredménye. Az ember sohasem elégszik meg az elért tökélyvel, hanem mindinkább fejleszteni igyekszik azt, különösen a munka terén. Ezért érthető, ha a technika mind nagyobb jelentőségű kultúrteremtővé vált. A mezőgazda munkájából alakult a kézművesipar, ez viszont kiinduló pontja az iparnak és mindez csak azért, hogy kerülő uton megint visszatérjen a mezőgazdasághoz, amely ma az egyetlen, amely még a természettel áll legszorosabb nexusban. A technika igyekezete a gazda nehéz munkáját segíteni, azt ott megkönnyíteni, ahol éppen lehet. Amint a technika a városi emberek életét mindinkább megkönnyíti, úgy a mezőgazdán is igyekszik könnyíteni, elsősorban megkímélni az alsóbbrendű munkától, amely igen sok esetben csak idővesztést jelent.

A haladás, a fejlődés folytatódik és emberi számítás szerint nem is fog megállni. A technika ma már mindenütt, minden téren jelentkezik és a gépek által sikerült olyan ósenergia forrásokat feltárni és kihasználni, amelyek még néhány évtizeddel ezelőtt az emberiség számára nem léteztek. Így az ember mindinkább a természet urává válik, és a technika mindjobban alkalmazkodik a természeti jelenségek és kísérő körülményeinek tervszerű kihasználási lehetőségéhez. Vannak gépek, amelyeknek segítségével sikerül a termést a legrövidebb időn belül betakarítani, az esőt ellen megvédeni, de már csak olyan gépek is, amelyekkel mesterséges esőt sikerül előállítani, ha a természetes eső kimaradna. Ilyen gépek közé tartoznak a villamos energiával hajtott esőgépek.

Tudjuk, hogy a víznek milyen nagy a szerepe a növények fejlődésében, elég nedvesség nélkül nem lehet jó termés, de vannak minden országban olyan területek, amelyekben a lecsapódások száma és mértéke túl alacsony. Ezt a tényt elsősorban a kertészgazdaságban ismerték fel, hiszen a kertészek híresek arról, hogy aránylag igen kis termőfelületen igen nagyarányú termést képesek elérni. Németországban, de már sok más államban is a mezőgazdaság mindinkább áttér a mesterséges eső előállítására. Ott, ahol a vízszonyok megengedik, a folyók, tavak vizét csatornák segítségével levezetik a termőfelületre. Ezen a téren az olaszok, bolgárok mesterek. Az olaszok az afrikai homokszivatagból is kiváló termőföldet varázsoltak és ott, ahol a természetes vízmedencék hiányoznak, gépek segítségével szabályozzák a növénytermeléshez szükséges vízleadást. Ma már Magyarországon is nagyban dolgoznak óriási öntözőmedencék és csatornahálózatok kiépítésén.

A német villamos erővel működő öntözőgépet, gépet és berendezést gyártott, amelyeket Németország szász vidékein mind nagyobb mérvben alkalmaznak. Különösen jóknak bizonyultak az esőgépek, amelyeknek előnye, hogy a talajt nem kell külön megmunkálni és az öntözésre mindig alkalmasak, mert függetlenek a terep alakulásától. Az esőgépeknek még az is előnyük, hogy tényleg felülről hatnak, az esőhöz hasonlóan nemcsak a gyökereket nedvesítik, hanem az egész növényt. A legideálisabb megoldást az AEG motoros esőgépek adták. A motort és az egész kapcsoló táblát zárt helyiségben helyezik el, ez automatikusan hajtja a szivattyút. Magát az esőkézüléket, a fecskendő állandó helyen is be lehet építeni, de még jobb ha a hordozható készüléket használjuk, mert akkor függetlenül a talajtól és a terepalakulástól ott állíthatjuk fel, ahol az eső a legszükségesebb. A cső állandóan forog és így az eső minden oldalról egyenletesen éri a növényeket. Különösen kedvező körülmény az, hogy olyan helyeken, ahol a mezőgazdasági üzemekben már amúgy is be van vezetve a villamos áram, az öntöző éppen abban az időben működik, amikor az ipari áramot már nem használják, vagyis este vagy éjjel, esetleg korán reggel. Az AEG természetesen mindenütt tanácsadó állomásokat rendezett be, úgy, hogy Németországban minden egyes gazdának olyan szakszerű tanácsokat adnak, amelyek az illető termőfelületek sajátos viszonyainak felelnek meg legjobban.

Egymillió lejig terjedhető büntetéssel sújtják azokat, akik nem veszik igénybe az új adóamnesztia illeték kedvezményeit

Lapunk tegnapi számában már megkezdte a pénzügyminiszter által elkészített új adótörvénytervezet közlését. Az új törvények között van egy, amely lehetővé teszi az adózóknak, hogy tíz évre visszamenőleg mentesüljenek minden pénzügyi vizsgálatról, ellenőrzéstől és büntetéstől abban az esetben, ha az 1940—41. adóévre kivetett állami adójuk felét befizetik az állampénztárba.

A törvénytervezet első szakasza a következőket írja:

Azok a kereskedők és iparosok, akik az 1939. november 20-iki pénzügyi amnesztia törvénynek nem tettek eleget és 1940. március 15-ig nem jelentették be azokat a jövedelmeiket, amelyeket az adó alól eltitkoltak és akiket a törvény szigorával kell majd a megfelelő pénzügyi vizsgálatok után megbüntetni, ha ezen törvény megjelenésétől számított három hónapon belül a nemzetvédelmi alap javára egyszer és mindenkorra befizettek egy taxát, amelynek összege az 1940—41. évre előírt kereskedelmi, ipari, elementáris és ugynevezett komplementáris adók az államot illető részének ötven százaléka, mentesülnek egyszer és mindenkorra a kereskedelmi és adótörvények büntető szankciójától.

Ez az új taxa azonban csak az 1939. április 1. előtti eltitkolt jövedelmekre vonatkozik és akik a taxát befizetik, azoknál a pénzügyi közegek nem folytathatnak semmiféle ellenőrzést, vagy vizsgálatot az ezen dátum előtti üzletmenetre vonatkozólag. Ha tehát az adóellenőrző közegek verifikálás céljából megjelenének az adózónál és az 1939. április 1. előtti idők üzletvezetését akarnák ellenőrizni, ezt nem tehetik meg, ha az adózó felmutatja az ebben a törvényben megállapított ötven százalékos taxa kifizetését igazoló adóhivatali nyugtát.

Az 1939. év folyamán katonai szolgálatra behívott adózók fenti taxából tizenöt százalékos engedményt kapnak.

A törvény második szakasza kimondja, hogy az illetéket egy összegben és mindenkorra kell fizetni. Az illeték befizetése ellenében az 1939. április 1. előtti időkre az adózó teljes pénzügyi amnesztiát kap és mentesül minden törvényes szankció alól, bármilyen természetű is volna az adóeltitkolás. Ezt az intézkedést egy későbbi törvény nem változtathatja meg, vagyis még egy később hozandó törvénnyel sem lehet újból felelősségre vonni régi kihágásokért a hadfelszerelési alapra befizető adózót.

A harmadik szakasz előírja, hogy a törvény megjelenésétől számított harminc napon belül az adózó egyszerű deklarációt köteles benyújtani a pénzügyigazgatósághoz, amelyben bejelenti, hogy ezen törvény kedvezményeit igénybe óhajtja venni. A beadott nyilatkozatban nem kell feltüntetni, hogy esetleg milyen elkövetett adókihágás alól akar mentesülni, mert amugy is minden büntetés alól mentesülni fog. A deklaráció alapján ki fogják számítani, hogy milyen összeget kell majd befizetnie, a pénzügyigazgató intézkedni fog, hogy az összeget az adópenztár elfogadja a törvénynek alapján kirovandó büntetéseken kívül, még

A negyedik szakasz kimondja, hogy a három hónap lejártá után megkezdik majd a vizsgálatokat az 1939. április 1. előtti eltitkolt visszaélések és adóeltitkolások felderítésére és az eddigi törvényes emeléssel hozzák át.

Külön az eltitkolás mértékéhez képest százezer lejtől egy millió lejig terjedő büntetést kötelesek majd fizetni a vétkező adózók a nemzetvédelmi alap javára.

Az ötödik szakasz a kihágási és büntetési eljárásokat szabályozza.

Egy másik törvényjavaslat az 1939—40. évi adónak az 1940—41. évre való előírásáról intézkedik.

A javaslat első szakasza kimondja, hogy a múltévi adót husz százalék emeléssel át kell írni az új pénzügyi évre. Ez az intézkedés vonatkozik azoknak az épületeknek a tulajdonosaira is, akik adómentességet élveznek és csak a nemzetvédelmi alap külön illetékét fizetik. Az adóátírást az adó-

kivetési pénzügyigazgatóság közegei fogják elvégezni.

Az ugynevezett „supra kvóták” pedig tíz százalékos emeléssel lesznek áthozva az új pénzügyi évre.

Az ugynevezett alkalmi, vagy esetenkénti jövedelmek az 1940. április 1. utáni időkre szintén ilyen arányban lesznek megadóztatva.

A fizetések, nyugdíjak, ingóértékek jövedelmének ugynevezett „supra kvóta”-ját szintén tíz százalékos emeléssel hozzák át.

Rendkívül fontos a javaslat negyedik szakasza, amely előírja, hogy azok az iparosok, és szabadfoglalkozásúak, akik az 1939—40. pénzügyi évben több mint hat hónapig teljesítettek katonai szolgálatot és ez alatt az idő alatt nem folytathatták mesterségüket, kérhetik, hogy az illetékes pénzügyigazgató szállítsa le adójukat az új pénzügyi évre. Ez az engedély azonban nem lehet nagyobb az eddigi adó ötven százalékánál.

A laboratóriumok, kereskedelmi irodák és üze-

Hatévi börtönbüntetésre ítélték Max Ausschnittot

Kétszázötvenmillió lei kártérítést tartozik fizetni a Resicának

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék csütörtök este hirdetett ítéletet Max Ausschnitt perében.

Hütlenné nyilvánításért, felhajtásért és a devizatorvény megszegéséért hat évi börtönrre, négy évi jogvesztésre, 10.000 lei pénzbírságra s az állammal szemben egy lí kártérítésre ítélték Max Ausschnittot, azonkívül összesen 250 millió lei kártérítésre a Resica javára Az utóbbi összeg a következőképpen részleteződik: Max Ausschnittnak vissza kell téríteni a Resica számára 18.053.000 fran-

cia frank értékű kötvényt, hozzáadva ehhez 1937 évtől kezdődőleg a kuponokat, vagy 68 millió lejt címletekben s 40 millió lei értékű kupont, ezenkívül 6889 font sterlinget vagy ennek ellenértékét leiben, 9325 font sterlinget, 1.345.000 lei kártérítést kötvényekért, továbbá 19.203.000 leit, 50.000 font sterlinget, 5.660.750 leit, 988 font sterlinget, 4.300.000 leit és végül egy 10 millió leies összeget, mindezt különböző szabálytalanságok elkövetésével okozott károk megtérítéséül.

Az ítélet fellebbezést jelentett be.

Az Olt folyó szabályozását és ármentesítését vették tervébe a csikmezei községek

Csikszerecska. Saját tud. Az Olt folyó, amellyel, hogy igen kanyargós, szűk mederben halad, évről-évre annyira feltöltötte a medrét iszappal, kavicsokkal, hogy a víz felszíne egyre emelkedik és ennek következményeképpen az árterület növekedik. Csikrákos, Csikmadaras, Verebes, Csátószeg, Csikszentsimon és Csikszentimre községek határában olyan magas már az Olt vízállása, hogy igen jelentős kiterjedésű területeket vizenyősített már el, áradáskor pedig annyira megiszapolja a kaszálókat és mezőket, hogy azoknak a minősége sokat veszít gazdasági szempontból. Az Olt folyó szabályozását és ármentesítésének tervét Csikszentsimon község vetette fel legelőször. Mintegy kísérletképpen, a múlt évben, a község környékén lebontottak egy régi malomgátat. Ennek következtében száz katasztrális holdnál nagyobb terület szabadult fel a víz alól. Csikszentsimon község ezen az eredményen felbuzdulva, mozgalmat indított, hogy az Olt mentén fekvő községek, mint Csátószeg, Csikmádófalva, Csikrákos, Csikmadaras, Verebes, Tusnád, Csikszentimre és más érdekelt községek fogjanak össze és a legkomolyabban hajtsák végre az Olt szabályozását. Szakértők szerint a legelső teendő az lenne, hogy az Olt sok és nagy kanyarjait át kellene vágni, ami azzal járna, hogy a folyó útja megrövidülne. Már magával ezzel az egyszerű és nem nagy munkával hatalmas területeket ár-

mentesítenének, melyeket azonnal mezőgazdasági szempontból hasznosítani lehetne.

A szabályozás kérdése ezzel természetesen nem volna megoldva. Gondoskodni kellene az Olt folyó medrének rendszeres tisztításáról és arról, hogy a víz megfelelő szinten folyjon. Szakértők körük szerint az Olt vizét duzzasztásra és öntözők létesítésére is fel lehetne használni minden nagyobb befektetés nélkül. Az ármentesített területek takarmány, gabona, vagy kertivetemények hozamát ezzel igen jelentősen lehetne fokozni. Vízierőműveket is lehetne létesíteni, amivel meg lehetne oldani a falvak villanyellátását, ami hajtóerőt is szolgáltatna az ipar és háziipari gépeknek.

Maradna most már hátra a jószándéku és értékes elgondolás megvalósításához: honnan kerülne elő a szükséges tőke? Az érdekelt községekben, közbirtokosságokon kívül feltétlenül számítani kellene az Olt mentén érdekelt birtokosok hozzájárulására is. Szövetkezeti kereteket kellene kiépíteni. Megfelelő propagandával fel kellene a lakosságot világosítani, hogy az erdők hiányában megakadt kereseti forrást csupán csak mezőgazdasággal és állattenyésztéssel lehet pótolni, ehhez, mindkettőhöz pedig jólművelt, jómínőségű és nagyobb kiterjedésű földbirtokra van szükség, melyet sok ezer holdban az Olt szabályozásával és ármentesítésével lehetne nyerni. (A. I.)

Hivatalosan jóváhagyott valódi tűz-zománc tábla, rendeletben előírt méretekben

Adápost

felírással kaphatók Nagyváradon a következő cégeknél:

Cartea Românească
Clonda papírüzlet
Corvina
Vidor könyvkereskedés
Hegedüs hirlapiroda
Klein cégfestő
László Kálmán
Pallas könyvüzlet
Meteor könyvkereskedés
Sipos és Reich
Pásztor Ede cég
Popper-Sport
Universal könyvüzlet

mek tulajdonosai nem élvezhetnek ilyen engedményt, miután üzemiük katonáskodásuk ideje alatt is működött.

A katonai szolgálatot a katonai hatóság által kibocsátott igazolványokkal kell bizonyítani.

Légvédelmi tudnivalók

Befejező közlemény.)

d) Első segélynyújtás.

Ha valakit a robbanóbomba szilánkjai megsebeztek, a sebbez nem szabad kézzel hozzányúlni. A megsérült testrészt ne mozgassuk. Gyenge vérzés esetén a sebet be lehet kötözni, azonban előbb szappanos vízzel, vagy szeszszel mossuk meg kezünket. Közepes vérzéskor szorító kötést alkalmazunk s abban az esetben, ha a vérzés a vénás erekből jön (sötétszínű vér) s nagyon erős a seb alatt kell elkötöni a sebesült testrészt. Ha artériás ér sérült meg (piros vér) a seb fölött kell elkötöni a sérült testrészt. Fejsérülés esetén a haját le kell vágni, sőt ha lehet a seb körül leborotválni. Mell-sebet kereszt-kötéssel kössük be. Ha a gyomor sérül meg, nem szabad a sebesültnek sem enni, sem inni. Általában a sebet csak abban az esetben szabad kimosni, ha piszkos és idegen anyagok kerültek bele. Mások csak a seb körüli részt mossuk meg benzinnel, jódtinktúrával. Minden egyes esetben a legközelebbi egészségügyi csapat segítségét kell kérni.

A gyújtóbomba okozta égési sebeket, vagy más égési sebet ólomvizes ruhával borogatjuk. A fájdalom így mindig enyhül. Ha súlyos a seb a legközelebbi egészségügyi csapat segítségét kell kérni. Gázmérgezés esetén a következőkhöz kell tartanunk magunkat:

I. Ha fojtógázzal történt a támadás nyugodtan be kell várni az egészségügyi csapatok, vagy az orvos érkezését, gyenge hipermanganát oldattal ki kell öblíteni a szájat s az orrot s körülbelül tíz perccel a mérgezés után be lehet venni 1—2 éterpasztillát s meleg vizet kell inni, ha a gázokozta hányás nem kezdődött meg.

II. Ha a támadás könyfakasztó, vagy izgóató gázzal történt, a szemet bikarbónátos oldattal kell megmosni (1 liter vízben 22 gr.). Arzénos támadás esetén az orvost kell hívni.

III. Ha a támadás maró gázzal történt (ilyen gáz a mustárszagu hyperit és a mályvaszagu leuzit), ebben az esetben a mérgezett egyén ruháját óvatosan le kell venni, ügyelve, nehogy pusztá kézzel nyuljunk hozzá, a ruhákat ki kell főzni. A gázmérgezett egyén bőrét melegvízzel s sappannal lemoszuk, szárazra töröljük s aztán behintjük oltottmészporral. Szemét hipermanganát oldattal megmossuk. Orrába deum gamenolat-ot csepegtetünk s itatunk vele egy pohár vizet egy kanál szódabikarbónával. A beteget, amint lehet, a segélyhelyre kell vinni.

e) Az élelmicikkek védelme.

Az élelmicikket légmentesen záródó bádogdobozban tartjuk. Az élelmiszertartályokat erre a célra szolgáló szekrénybe zárjuk. Az élelmiszereket csomagoljuk a cseppfolyós gázok ellen vízhatlan papírosba. Legalkalmasabb élelmiszertárolásra a hordó, bádog doboz, jól zárható kanna, festett faláda stb.

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg:

16-an az M kezdőbetűsök,
18-an az N kezdőbetűsök,
19-én az O kezdőbetűsök,
20-án a P kezdőbetűsök,
21-én az R kezdőbetűsök,
22-én az S kezdőbetűsök,
23-án a T kezdőbetűsök,
26-án az U kezdőbetűsök,
27-én a V kezdőbetűsök,
28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtt 9—11 óra között tartják meg a Katolikus Kőr Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagytermében.

SZÍNHÁZ

Ma, szombaton este van a bemutató előadása Kodolányi „Földindulás” című színművének

Ma, szombaton este mutatja be a Thalia prózai együttese Kodolányi János óriási sikerű színművét, a Földindulást. Az eddigi óriási érdeklődésből ítélve, teljesen zsúfolt nézőtér előtt fog színekerülni ez a rendkívül érdekes témájú újdonság. Városunk közönsége honorálta az igazgatóság áldozatkészségét, mikor ilyen szenzációs műserral jönnek Váradra, mert minden előadásra tömegesen vásárolták a jegyeket és nemcsak a esti, a délutáni előadások is telt házakat vonzanak. A Földindulás az idei szezon szenzációja, mindenütt ahol csak színekerült, szériás előadásokat ért meg. Nálunk a diadalmas közönszvári előadás szerint kerül zínre Kádár Imre mesteri rendezésében, a prózai együttes legkiválóbb erőivel, teljesen új, erre az alkalomra készült díszletekkel, különleges beállításban. Az előadás minden tekintetben meglepetés lesz azok számára, akik szeretik a művészt és a tökéletest. A Földindulás nálunk ma, szombaton este 9 órakor, vasárnap délután 6 és este 9 órakor, valamint hétfőn este 9 órakor van a színház műsorán, mindenkor rendez helyárrakkal. A szombati bemutató előadás a 14. számú premier bérletben lesz megtartva.

— **Feleség — olcsó helyárrakkal.** Bókay János briliáns vígjáték újdonsága, amely a múlt ciklusban hatszor zsúfolt nézőtér előtt került színe, most szombaton délután 5 és vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárru előadásokban lesz látható teljesen a bemutató előadás szerint, Fényes Alice, Haáz Jolly, Kovács György és Nagy István főszereplésével.

— **Gyermekkeresztesek. — Bemutató előadás kedden este.** Ünnepi díszbemutató előadást rendez kedden este a Thalia együttese, amikor is színekerül Lucian Blaga nagyszerű drámája, a Gyermekkeresztesek, Makkai Sándor fordításában. A Thalia színház ünnepi előadás keretében mutatja be ezt az újdonságot, amelyen a szerző is személyesen megjelenik. A darabhoz külön kíséretet írt Sabin Dragoi, amely Stefanidesz József karnagy dirigálása mellett 30 tagú zenekari kísérettel lesz hallható. A darab teljesen új díszletei külön meglepetés lesz az estnek, valamint meglepetés számba fog menni a szöveg, a

tökéletes rendezés és a szerepeltetés. A keddi ünnepi díszelőadáson képviseltetni fogják magukat városunk vezető férfiai, ami külön érdekességet kölcsönöz az itteni előadásnak.

A CIKLUS PONTOS MŰSORA:

Március 16. szombat délután 5 órakor: **Feleség.** (Olcsó helyárrakkal).

Szombat este 9 órakor: **Földindulás.** (Kodolányi János nagyszabású izgalmas színműve. — Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Ilona, Pál Magda, Mária Éva, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Havady Nagy Ilonka, Faludy Márta, Járai Teri, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád, Bérczi Mihály, Bodó György, Perényi János, Senkálzky Endre. — A díszleteket Rajnay Sándor tervezte. Premier bérlet 14. szám.)

Vasárnap délután 3 órakor: **Feleség.** (Olcsó helyárrakkal).

Vasárnap délután 6 órakor: **Földindulás.**

Vasárnap este 9 órakor: **Földindulás.**

Hétfő este 9 órakor: **Földindulás.**

Kedd este 9 órakor: **Gyermekkeresztesek.**

(Lucian Blaga hatalmas színműve. Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy díszleteivel. Rendező: Kádár Imre. Főszereplők: Fényes Alice, Benes Ilona, Havady Nagy Ilonka, Pál Magda, Haáz Jolly, Faludy Márta, Feledi Éva, Járai Teri, Hegyi Lili, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Senkálzky Endre stb. Premier bérlet 15. szám.)

— **A fenti előadásokra jegyek elővételben szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál, naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.**

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: HA ELJŰN A HOLNAP.
DORIAN: ORSZÁG NŐK NÉLKÜL.

Készült a Szent László-nyomda Bt. kőrtorgón épén, Nagyvárad, Károly király-ut 5. szám

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Apróhirdetések

Különféle

szavanként 3 lei

Tisztviselő

lakótársnőt keres, kényelmes lakásba ürnő. Cim a kiadóban.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

májusra 2—3 szobás modern lakás. Nagyvárad, Str. Ep. Pavel 20. sz. Házfelügyelő.

2 szobás lakás

mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2—3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38.

Kiadó

egyszobás, konyhás, szép modern lakás április 1-re. Nagyvárad, Vașile Conta 22.

2x1 szoba konyhás lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Plevnej 1.

Kiadó azonnalra szoba, konyha mellékhelyiségekkel, víz és villanyal. — Nagyvárad, Parcul Carmen Sylva 6. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas arat fizetek briliáns tárgyakért. — Herbet ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

3 párna fosztott toll eladó. Háztulajdonos, Nagyvárad, Tache J. nescu-u. 40. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyel

szavanként 2 lei

Vizsgázott vincellér keresek. Vicsay, Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38. szám.

Publicaliunea. In conformitate cu dispozițiunile Legii pentru controlul mijloacelor de existență ale publicațiunilor periodice publicăm bilanțul firmei „Tipografia Snt. Lașlașu S. A., Oradea, proprietarul ziarelor „Magyar Lauok” și „Néplap”. Contul bilanț, la 31 Decembrie 1939. Activ: Cassa in numerar: Lei 36.756.— Aranjamente: Lei 97.339.— Mașini și instalațiuni: Lei 2,807.821.90, Cautiuni: Lei 23.875.— Cheltuieli de fondare: Lei 486.499.50, Debitori: Lei 270.348.75. Poziții tranzitorii: Lei 550.826.— Pierdere in anul 1938: Lei 200.102.50, in anul 1939: Lei 80.550.25, Total pierdere: Lei 280.652.75, Total activ: Lei 4,554.118.90. Pasiv. Cont Capital: Lei 3,959.760.— Fond de rezervă Lei 27.500.— Fond de rezervă pentru amortizare: Lei 3229.90, Lăsamânt lui Groz Adalbert: Lei 8.600.— Fondul de amortizare la mașini și instalațiuni: Lei 360.000.— Creditori: Lei 182.529.— Poziții tranzitorii: Lei 12.500.— Total pasiv: Lei 4,554.118.90.— Condul pierdere și profit la 31 Decembrie 1939. Pierdere: Chirie: Lei 50.000.— Impozitul întreprinderii: Lei 88.134.— Taxa comunală: Lei 4.405.— Echivalent: Lei 4.874.— Salariul personalului: Lei 1,039.331.— Taxa Cassei Cercuala și taxa pentru pensie ziariștilor: Lei 77.492.— Hárteie rotativă: Lei 1,058.175.— Materii: Lei 129.949.— Cheltuieli: Lei 707.343.— Descriere: Lei 250.000.— Pierdere in anul 1938: Lei 200.102.50, Pierdere totală: Lei 3,609.805.50, Profit: Dobânzii: Lei 695.— Abonamente: 1,864.020.— Abonamente pentru străinătate: Lei 30.793.— Vânzare: Lei 1,104.856.— Publicație: Lei 328.788.75. Pierdere in anul 1938. Lei 200.102.50, in anul 1939 Lei 80.550.25, Total pierdere: Lei 280.652.75, Profit total: Lei 3,609.805.50, Oradea, la 31 Decembrie 1939. Consiliul de Administrație și Comisia de supraveghere. Pentru contabilitate: Cserey Desideriu export contabil. — Membrii Consiliului de Administrație sunt: Greșezky Antoniu, Dr. Schriffert Adalbert, Dr. Leștyán Andrei, Dr. Bánáss Ladislau, Dr. Scheffler Francisc, Dr. Paál Árpád, Dr. Gyárfás Elemér. Membrii Censorilor: Dr. Nemeček Josif, Mártonffy Zoltán, Wallner Victor și ca membru supleant: Márton Josif.

GENZURAT